

APRIL 1957
5e JAARGANG NR 11

TUSSEN DE RAILS

MAANDBLAD VOOR
NEDERLANDSE SPO

DE REEP VOOR FIJNPROEVERS

Vraagt op de stations het merk Verkade.
Geniet óók op reis van Uw Verkade reep.
Zeven heerlijke smaken: Naturel, Volle Melk,
Hazelnoot-Dessert, Hazelnoot-Melk,
Mocca-Melk, Butterscotch
en Studentenhaver.

★ ★ ★ ★

het beste bed ooit gemaakt

Peerless binnenveringbed

onbeperkte garantie op de vering
geruisloos

Hazet fabrieken te Zevenbergen

het bed voor moderne mensen

Goodwill schuimrubberbed

met de Amerikaanse „spiralende” ronde celconstructie

De goederenwagen wordt op de „roller” getrokken

HENK HERMANS

✚ Reis naar Wormer

„K ent u een ander woord voor lokomotief? Niet meer dan drie letters”, wil onze medereiziger weten. Met een heel klein stompje potlood tussen een paar worstachtige vingers heeft hij met een verbeterd enthousiasme een kruiswoordraadsel in zitten vullen. „Ik wil het voor Wormerveer af hebben”, verklaart hij dan nog. Met een zucht van verlichting en een „nooit van gehoord”, vult hij „sik” in.

Veel mensen denksporten in de trein. Onder hen zijn matadors in het oplossen van puzzels. Vandaag zijn wij echter nieuwsgierig naar de oplossing van een probleem dat de Nederlandsche Spoorwegen voorgelegd is. In het kort komt het hierop neer. De bekende papierfabriek Van Gelder Zonen had vorig jaar een zeer speciale machine voor de fabrikage van dun papier bij een Duitse firma besteld. Voor deze enorme machine werd in Wormer een aparte machinehal van kapitale afmetingen gebouwd. Nu restte alleen nog het probleem van het vervoer van de papiermachine van Duitsland naar Wormer. Het vervoer per trein bleek het voordeligst, maar slechts mogelijk tot station Wormerveer. De nieuwe fabriekshal ligt echter aan de oostelijke oever van de Zaan, in de gemeente Wormer. De opgave luidde dus: „Hoe krijgen wij de onderdelen van dit machinegevaarte (waaronder stukken van 10 ton en meer) drie kilometer verder dan station Wormerveer?” Geruchten wilden dat de oplossing nogal spectaculair was, dus togen wij naar de Zaanstreek.

Op het Wormerveerse perron was niets te zien en niets te doen, dat wees op iets bijzonders. „Och, iedereen is er hier al aan gewend. Zij zijn al in december met die dagelijkse transporten begonnen, moet u denken,” schudt stationschef R. H. Eggens zijn

In de nieuwe fabriekshal wordt de wagen gelost

3. *De machtige trekker*

4. *Goederenwagen op de "roller"*

in 80 dagen

ALLES GAAT OP ROLLETJES

rood-met-gouden pet, „alles gaat bovendien zo gauw in zijn werk, dat het gebeurd is, voor je het weet."

Op een zijspoor, dat eindigt voor het stationsgebouw, staan drie open goederenwagens klaar. Onder zware dekzeilen staan de onderdelen van de papiermachine op de wagens.

En dan rijdt de oplossing voor dit transportprobleem op achttien wielen voor. Een enorme dieseltrekker heeft een stel spoorrails op twaalf wielen in zijn kielzog.

„Officieel heet dat geval „Strassenroller", dat eigendom is van de Deutsche Bundesbahn, maar vindt daar nou eens een goed Nederlands woord voor," zegt chef Eggens, „een ding is vast: alles gaat op rolletjes."

Sieben Born, de chauffeur, die al zeven jaar dit gevaarte bestuurt, zet de Strassenroller achteruit, terwijl hij alleen maar let op de rechterhand van zijn kollega Kraus Karl. Met een dicht rechter en een wijddopen linkeroog past hij de Roller precies in het verlengde van het zijspoor. Een rangeerloc duwt een goederenwagen naar het einde van de rails. Door middel van een zware stalen „brug", die eveneens van rails is voorzien, wordt een verbinding van rails naar Roller tot stand gebracht. Een zware stalen kabel die op de motor van de truck loopt, trekt de goederenwagen over de brug de Roller op. Met een paar handgrepen worden de wielen van de goederenwagen vastgezet.

In de cabine van de truck hebben wij de korte tocht naar de papierfabriek meegemaakt. Onder en naast het grote stuurwiel zitten zeven handels op een rijtje. Knopjes en lichtjes vervolmaken de indruk van een vliegtuigstuurhut. Alles is prachtig onderhouden, maakt een vrij lompe indruk en doet ons herinneren aan het woord „grundlich". De uitdrukking „lomp" is echter absoluut

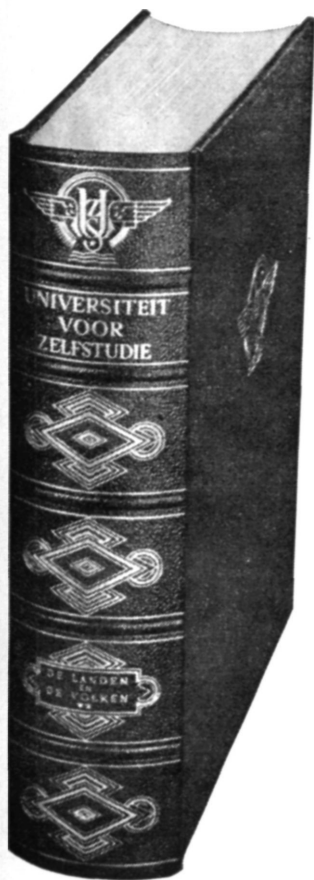

algemene
ontwikkeling
geeft u een
veilig gevoel!

Hier is een weloverwogen **plan voor boeiende zelfstudie** in 12 magnifiek uitgevoerde handboeken, gebonden in goudgestempelde banden van blauw kunstleer. Populair-wetenschappelijk in de beste zin, geschreven door auteurs die, ieder op zijn gebied, tot de bekwaamsten van Nederland behoren.

UNIVERSITEIT VOOR ZELFSTUDIE

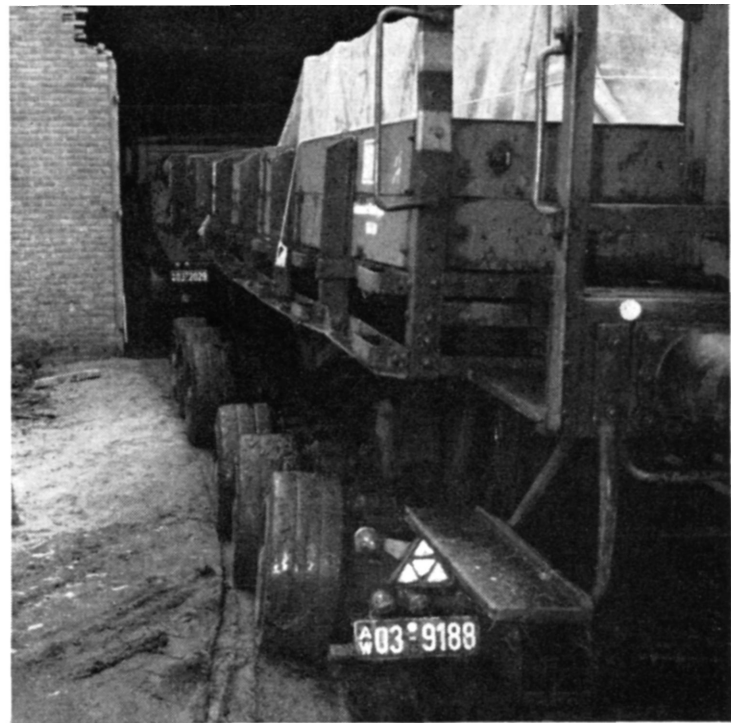
Dit zijn de titels van de 12 handboeken:

- 1 Het Geheim der Gezondheid
- 2 Het Boek der Wereldliteratuur
- 3 Doeltreffend Spreken en Schrijven
- 4 Panorama der Natuur-, Schei-, Wiskunde en Mechanica
- 5 De Moderne Talen
- 6 De Landen en de Volken, deel 1
- 7 De Landen en de Volken, deel 2
- 8 Etiquette
- 9 De Planten- en Dierenwereld
- 10 De Roman van de Sterrenhemel
- 11 Cultuurgeschiedenis van Wetenschap en Techniek
- 12 Persoonlijke Efficiency

Nu verkrijgbaar tegen zulk een lage prijs en gemakkelijke betalingsvoorwaarden, dat u beslist het gratis prospectus met volledige inlichtingen over deze magnifieke reeks moet aanvragen.

Gebruik daartoe een van de blauwe briefkaarten in dit tijdschrift. Indien deze kaarten al door anderen werden gebruikt, schrijf dan vandaag „Stuur mij het gratis prospectus”, aan de

Universiteit voor Zelfstudie, Prinsevinkelpark 2, Den Haag

De „Roller” heeft aan beide kanten nog 19 cm ruimte bij het binnenrijden van de fabriek

niet op haar plaats, zoals reeds blijkt bij het wegrijden. Heel rustig en soepel trekt de diesel zijn tonnengewicht door de bocht, Wormerveer in. Pietje, de slagersjongen, prikt bij wijze van groet zijn duim in de lucht. Sieben en Kraus zijn met hun Roller al maandenlang bekende verschijningen. Alleen een vertegenwoordiger in borstelwerk knijpt even zijn ogen tot spleetjes en laat zijn onderlip zakken.

Tot aan de brug over de Zaan rijdt de auto van de Wormerveerse politie voor.

„Wij rijden niet harder dan twintig kilometer,” licht Sieben toe, „anders zouden wij het wegdek compleet stuk rijden.” Het blijkt namelijk mogelijk om dit gevaarte een snelheid van 70 tot 80 km. te geven.

Tijdens de rit hebben wij hoofdzakelijk door de grote achterruit zitten kijken. Het is een wonderlijk gezicht om daar een spoorwagen met volle vracht heel gehoorzaam achter een truck te zien rijden. Een van de technische geheimpjes blijkt dan in de bochten. Alle wielen van de Roller zijn namelijk draaibaar, hetgeen de grote wendbaarheid verklaart.

Dan krijgen die kleine houten bruggetjes, waaraan de Zaanstreek zo rijk is, het compliment van hun leven. De Roller rijdt er zonder vaart verminderen overheen, waarna ons hart weer verder gaat met kloppen.

Het laatste gedeelte van de route gaat over een pas aangelegde weg en daarna karresporen, naar de fabriekshal.

„Moeten wij daarin?” wijzen wij naar een gat in een muur.

„Jao”, knikt Sieben en onfeilbaar rijdt hij de fabriek binnen. Aan beide zijden heeft hij nog 19 centimeter speling.

Heel voorzichtig wordt de Roller dan in een nog nauwer gangetje tussen bouwmaterialen geduwd, terwijl collega Kraus als een kikker achter, voor en tussen de wagens springt en weer met zijn rechterhand dit stuk regisseert.

Met een lange zucht komt de dieselmotor tot stilstand en staat de goederenwagen met de machineonderdelen midden in de nieuwe, hoge machinehal. Met een kraan wordt de wagen gelost en na een half uur brengt de Roller de lege wagen weer naar het station. Zo gaat dit al drie en een halve maand achtereen.

„Kinderwerk”, zeggen Sieben en Kraus.

„Niks bijzonders”, vindt stationschef Eggens.

„Alles loopt op rolletjes”, zegt de Zaanstreek.

Inlichtingen over deze wijze van vervoer geeft de Afd. Transportvoorzichting der N.S. te Utrecht, tel. 15871.